

**Marcin Mystkowski, Karolina Troka**

Konsultanci firmy MOL Sp. z o.o.

## Axiell Arena — system zarządzania informacją biblioteczną

**Streszczenie:** Przedstawienie systemu zarządzania informacją biblioteczną klasy 2.0 od kilku lat obecnego w Skandynawii i wykorzystywanego w ponad 80 bibliotekach Szwecji, Finlandii, Danii, a w chwili obecnej wdrażanego również w Wielkiej Brytanii. **Słowa kluczowe:** biblioteka 2.0, Content Management System, Internet.

W chwili obecnej wiele się mówi w naszym świecie bibliotecznym o idei Web 2.0. Jest to temat tym bardziej chwytliwy, że jest związany z rosnącą popularnością portali typu social network — liderów idei Web 2.0. Na jej fali powstaje coraz więcej systemów, które pozwalają na stworzenie wirtualnego miejsca biblioteki spełniającej standard 2.0. Tutaj świetnie sprawdza się katalog OPAC, który umożliwia współtworzenie jego treści właśnie przez czytelników (np. recenzowanie i komentowanie opisów). Te i inne rozwiązania są stosowane w OPACu zintegrowanego systemu bibliotecznego PATRON <sup>1</sup> firmy MOL. Powstało też wiele produktów i projektów nieco bardziej zaawansowanych — np. Lib Guides, Darien Library<sup>2</sup>. Innowacją na rynku bibliotecznym jest skandynawski produkt o nazwie Arena, firmy Axiell.

### Wielozadaniowość systemu 2.0.

Trudno zdefiniować ideę Web 2.0, a jeszcze trudniej krótko scharakteryzować sam system Axiell Arena, który może być zarówno portalem, katalogiem czy wirtualnym centrum informacji uczelni akademickiej. Może stanowić również świetne narzędzie intranetowe (sieć wewnętrzna dla pracowników czy studentów). Ta wielorakość funkcji spowodowana jest faktem, że sercem Areny i jej

<sup>1</sup> PATRON [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.patron.pl/>.

<sup>2</sup> Darien Library [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.darien-library.org/>.

silnikiem jest zaawansowany system zarządzania treścią internetową — czyli Content Management System (CMS).

### **Wirtualna Biblioteka 2.0.**

Arena to nie tylko system do zarządzania treścią stron biblioteki. Nie to stanowi jej novum, bowiem podobne do wymienionych już funkcji ma wiele systemów o charakterystyce CMS. Sercem Areny nadal pozostaje katalog biblioteczny. Zaś głównym jej zadaniem jest ułatwienie czytelnikowi wyszukiwania informacji.

Arena posiada charakterystyczny ekran startowy, na widok którego użytkownicy mogą poczuć się różnie, ponieważ przypomina najpopularniejszą wyszukiwarkę — Google. To proste pole wyszukiwawcze dostępne jest zarówno na stronie głównej, jak i na każdej innej. System automatycznie przeszukuje indeksy: autorów, tytułów oraz haseł przedmiotowych. Podczas wpisywania poszukiwanego tekstu w sposób dynamiczny tworzy się lista odpowiedzi, ułatwiając tym samym odnalezienie interesującego nas opisu.

Oprogramowanie wyposażone jest w elastyczny i funkcjonalny system filtrowania, tworzony z danych pobieranych z list wyników. Domyślnie lista wyników ułożona jest w kolejności odpowiadającej trafności wyszukiwania (od najbardziej do najmniej trafnych). Kluczową innowacją usprawniającą wyszukiwanie jest tzw. „zero hits support” — czyli wspieranie wyszukiwania czytelnika, na które system nie znajduje pasującej odpowiedzi.

Jedną z najistotniejszych możliwości Areny jest wieloźródłowość wiedzy jaką czytelnik może otrzymać za pomocą jednego zapytania. System umożliwia przeszukiwanie wielu internetowych źródeł informacji. Jednym zapytaniem może przeszukać na przykład: katalog swojej biblioteki, katalog Biblioteki Narodowej, Wikipedię, Google Books, Google Scholar. Dodatkowo można skonfigurować bezpośrednie linki do księgarni internetowych, tak aby czytelnik nie znajdując książki w katalogu mógł ją zakupić w serwisie komercyjnym.

Ponadto realizując jedną z podstawowych zasad Web 2.0 tj. graficzność prezentowanych informacji Arena ma możliwość podłączenia zewnętrznych serwisów udostępniających okładki prezentowanych w katalogu książek.

### **Społeczności wokół Biblioteki 2.0.**

Dzięki Arenie bibliotekarz otrzymuje szereg narzędzi do tworzenia społeczności wokół katalogu, który ciągle pozostaje centralnym miejscem biblioteki. Czytelnik otrzymuje możliwość umieszczania recenzji książek oraz prowadzenie dyskusji na forum. Użytkownicy mogą oczywiście oceniać książki, rekomendować je znajomym, a także mają dostęp do tworzonych na bieżąco tzw. top list — czyli list z książkami najczęściej wypożyczanymi, najczęściej ocenianymi, najwyższej ocenianymi itd.

Jak wszystkie narzędzia Web 2.0, tak i Arena pozwala użytkownikom na tagowanie treści, w tym również opisów książek. Tagowanie daje w istocie rze-

czy niezwykle funkcjonalne narzędzie wyszukiwawcze, bowiem tagi są zbliżone formą do języka naturalnego.

Funkcją przeniesioną wprost z portali Web 2.0 jest możliwości pisanie artykułów. Czytelnicy mogą zamieszczać artykuły w specjalnie dla siebie przeznaczonej strefie. Dzięki temu strona biblioteki przestaje być statyczną i jednokierunkową, staje się dynamicznym miejscem wymiany myśli.

Arena jest niewątpliwie produktem dla bibliotek otwartych na czytelników, o czym świadczy aplikacja mobilna MyLibrary współpracująca z systemami Android oraz iOS<sup>3</sup>. Jest produktem mającym uatrakcyjnić stronę internetową, a to dzięki stworzeniu przestrzeni przeznaczonych dla odbiorców. Kiedy czytelnicy odkryją dla siebie miejsce w wirtualnej bibliotece, wzrośnie również wykorzystanie zbiorów realnych — tych znajdujących się w rzeczywistych magazynach.

## Wdrożenia

Gdzie można zobaczyć Arenę? System ten obecny jest w bibliotekach szwedzkich, duńskich, fińskich, a ostatnio również brytyjskich, ze szczególnym uwzględnieniem aglomeracji londyńskiej (m.in. biblioteki Barking, Brent, Ealing, Enfield, Hackney, Havering, Kingston, Lewisham, Merton, Newham, Redbridge, Richmond upon Thames, Tower Hamlets, Waltham Forest, Wandsworth). W chwili obecnej został uruchomiony w ponad 80 placówkach i sieciach bibliotecznych<sup>4</sup>. Do najbardziej spektakularnych wdrożeń należy to zaimplementowane w miejskiej bibliotece w Norrköping<sup>5</sup>. Obecnie Arena wdrażana jest w angielskiej bibliotece w Doncaster<sup>6</sup>, gdzie z systemu będzie korzystała placówka centralna oraz 25 filii. Ciekawym wizualnie, ale bardziej tradycyjnym projektem jest wdrożenie w sieci bibliotek na duńskiej wyspie Bornholm<sup>7</sup> — sieć ta obsługuje 40 000 mieszkańców. Jak dotąd jest to najbliższa naszych granic instalacja Areny.

Pierwsze uruchomienie Areny na pewno będzie przełomowym momentem dla internetowego wizerunku bibliotek w naszym kraju. System w łatwy i w pełni funkcjonalny sposób można podłączyć do produktów firmy MOL czyli do zintegrowanych systemów bibliotecznych PATRON 4 i MOL.

---

<sup>3</sup> MyLibrary [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <https://play.google.com/store/apps/details?id=dk.bridgeit.axiell.mylibrary&hl=pl>.

<sup>4</sup> Axiell Arena - References [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.axiell.com/arena/references>.

<sup>5</sup> Norrköping Stadsbiblioteket [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nsb.norrkoping.se/web/norrkoping>.

<sup>6</sup> Donaster Council libraries online [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <http://library.doncaster.gov.uk/web/arena>.

<sup>7</sup> Bornholms Biblioteker [online], 2013 [dostęp: 2013-06-03]. Dostępny w World Wide Web: <https://bibliotek.brk.dk/web/arena>.

